

Thorvald Staunings tale ved Gustav Bangs bisættelse

Taler

Thorvald Stauning
Medlem af Københavns
borgerrepræsentation

Dato

6. februar 1915

Sted

Ved Ligfærden

Gustav Bang.

Som en Stormvind pludselig og uventet kan rive et Træ op af Jorden og dermed tilintetgøre dets Livskraft, kom Døden og rev Gustav Bang bort fra Livet, bort fra sine kære.

Det er blevet mig, der, paa en Gang som Arbejderklassens Repræsentant og som Ven af den afdøde, skal udtrykke et Farvel, men jeg evner næppe at finde de Ord, der fuldt giver Udtryk for de Følelser, der rører sig ved denne Ligfærd. Den afdødes Barn og Hustru har mistet den hjertensgode Familiefader, hans Moder en kærlig Søn.

— Og alle vi andre har mistet ikke blot en Medarbejder, men en brav og offervillig Ven, en trofast Mand i det Parti, han tilhørte, en kundskabsrig, fint dannet Talsmand for Arbejderklassens Sag, en evnerig og virkelysten Samfundsborger.

Den unge Videnskabsmand, — Historiker og Nationaløkonom, som kom fra Barndomshjemmet i den stille Præstegaard, havde Livet og Verden liggende aabent for sig.

Men Studierne førte ham ud paa Højdedragene, hvorfra han skuede ned i det besynderlige, menneskelige Samfund.

Han saa de mørke Dybder, hvori Mennesker lever, han fik Øje for Nød og Uret, for Tusinders Lidelser og Savn. Han forstod Berettigelsen af den Kamp, der førtes, og han besluttede at ofre sine Evner og Kræfter som Indsats i

Arbejderklassens Frigørelsesarbejde, i dens Stræben frem imod et nyt og bedre Samfund.

Han havde andre og rigere Muligheder. En bred Vej, der førte bort fra Nøden og opad til Livets lyse Tinder, laa aaben for ham men den Vej valgte han ikke. Han gik ned til det arbejdende Folk med sin aandelige Rigdom, og hans Overbevisning sagde ham bestandig, at derved handlede han ret.

Han berigede Arbejderklassen ved Hjælp af sin aandelige Velstand. Den ophøjede Videnskab udmøntede han, saa den blev tilgængelig ogsaa for Fattigmand, og han gik med Liv og Sjæl op i det Oplysningsarbejde, som blev hans naturlige Felt.

Han skaffede os, i tilgængelig Form, den Viden, der før var for beholdt de Lærde.

Han gav i silde Aftentimer, i Arbejderskolen, unge Arbejdere et Indblik i Samfundets økonomiske Love, og han skildrede for det store Publikum Samfunds-Udviklingen, som han, netop paa Grundlag af de historiske Studier, var overbevist om at den maatte blive. Men Gustav Bang kom ikke som den aandelige Stormand, der til Gengæld for sine Ofre krævede nogen Forret eller en særlig begunstiget Stilling.

Nej, han blev en af vore egne, han sluttede sig inderligt og trofast til dem, der var aandeligt fattigere end han, og han ønskede kun at være med i Arbejdet, i kampen og i Sejrene. Gustav Bang var den stille Tænker og Skribent, den stille beskedne Mand, der syntes skabt for det rolige Liv i Studerekamret, men ogsaa han længtes ud til den aandelige Strid og til Deltagelse i den politiske Kamp, der er en Nødvendighed for Arbejderklassens Fremrykning. Ærligt og nobelt tog han Del i Striden, og utvivlsomt havde dette ogsaa sin store Værdi for hans Liv, som det havde Værdi for vor Sag. Han følte sig tiltrukket af det praktiske Arbejde. Han saa, hvorledes dette bragte de mange smaa, men dog betydningsfulde Resultater, og han ønskede Resultater, thi han havde Blikket aabent for Livets Usseldom og Samfundets Brøst.

Hans Opgave blev det i høj Grad at forene det praktiske Arbejde med sund Tænkning og Videnskab. Hans Skrifter blev ikke graa Teori, men paa en Gang videnskabelige Afhandlinger og Indlæg i Dagens Spørgsmaal, af den største

Betydning for vort Parti.

Han havde Sans for Realiteter og deltog derfor, med den Trofasthed, der var hans prægtige Karaktermærke, i al vor Virken.

Jeg husker hans Glæde, ja Begejstring, naar et Fremskridt var naaet. Han følte samme Glæde over et Løntillæg som de Arbejdere, der opnaaede det, og han jublede, hvis han i et Rigsdags-Udvalg havde vundet Ørenlyd for sin Mening og opnaaet vedtaget et Ændringsforslag, der gav Arbejderne en Fordel.

Halvdelen af sin Levetid stod Gustav Bang trofast i Geled med Arbejderklassens Kvinder og Mænd.

Han mistede ikke sin Storhed, han var den kundskabsrige, begavede Mand, det vidste og følte vi alle, men h a n [sic.] pralede aldrig med sin Viden.

Aldrig følte vi, at Gustav Bang tilhørte et andet Samfundslag end vi fra Arbejdernes Kreds, og aldrig stillede han sig i Modsætning til Arbejderne eller til det Parti han tilhørte.

Som god Kammerat stod han Side om Side med os andre, aldrig tænkte han paa at stille sig selv frem som den, der udførte noget særlig betydeligt.

Bramfrit øvede han sin Gerning, med Energi og Begejstring smedede han Aandens Vaaben til vor fælles Kamp, og vi der stod ham nær vidste, hvor lykkelig han følte sig ved Arbejdet.

En Snes Aars Virksomhed har sat sine Spor. Hvad han udførte i stille Timer som Tænkter og Skribent, ude i kampen som Agitator eller paa Rigsdagen som vort Partis gode Repræsentant, for 10. Kreds, vejres ikke bort med den Stormvind, der tog hans Liv.

Det danske Socialdemokrati, de danske Arbejdere, har mistet en af de bedste Mænd, vi ejede.

En Mand, hvis Kundskabsrigdom og Arbejdskraft var stillet til Raadighed for den fremadstræbende Arbejderklasse, en trofast Mand, hvis Plads nu staar tom, fordi ingen evner at udfylde den.

Paa de hundredtusinde Smaafolks Vegne siger jeg her Tak til vor kære, afdøde Ven. Tak for hans betydelige Indsats i Arbejdet og Tak siger jeg personlig for hans ærlige Vennefølelse og Kammeratskab.

Livet er udslukt, men Gustav Bangs Aand lever. Den vil besjæle hans Partifæller til fortsat Virken for den Sag, der var hans Sag, som den er Arbejdernes.

Hans Livsværk var af saadan Støbning, at det til sene Tider vil staa som fremragende Vidnesbyrd om hans Betydning, og til det Værk vil vi atter og atter søge tilbage for at dygtiggøre os til vor betydningsfulde Gerning.

Kun fattigt kan jeg udtrykke Sorgen over Gustav Bangs Bortgang, og endnu mindre formaar jeg at bringe Trøst til det Hjem han forlod.

Kun en oprigtig Tak kan jeg udtale til den afdøde som til hans Hustru, Moder og Barn.

Vi overgiver Gustav Bangs Legeme til Ilden, deraf bliver Støv og Aske, men hans Aand lever, og Mindet om ham bevarer vi i dyb Kærlighed og Taknemmelighed.

Kilde

Stauning, Th. (1931). Tanker og Taler: Et Billede af 25 Aar i det offentlige Liv. København og Oslo: Jespersen og Pios Forlag

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Mindetale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/thorvald-staunings-tale-ved-gustav-bangs-bisaettelse>